

3.september -19

Her kommer det et innspill fra leder UngInvest AIB etter deltakelse på innspillskonferansen 11.juni 2019. Det var et svært nyttig og interessant møte. Jeg fikk mange nye tanker om de tre utfordringene deres skisserte, og forstår godt at utvalget har en stor jobb foran seg denne høsten.

1. **Mitt viktigste innspill er knyttet til utfordring nr 1. og handler om nasjonal pilot. Det er et konkret forslag for å rekruttere og beholde ungdommer i videregående opplæring.** Les vedlegget

Under beskriver jeg mer punktvis hva jeg tenkte mye på, og som jeg ikke hørte noe om på konferansen.

2. Det må lages strukturer som gjør at skolene kan samskape og utvikle kvalitetskultur.
3. En viktig struktur for å få dette til er arbeidstidsavtalen for lærere. Det må være nok tid for at alle kan samles og utvikle felles språk, identifisere og samskape verdier som skal prege kulturen, og finne nye måter å jobbe samme på for å møte en verden i rask endring. Ledelsen må også endres.
4. Det må etableres møteplasser og møteplaner som gjør denne samskapingen mulig basert på å høyne hele skolens profesjonelle kapital i tråd med forskning.
5. Det er behov for utdanning/opplæring/eksperimentering i former for læringsledelse. Det bør foregå lokalt, sammen med flere av skolens medarbeidere.

Så til noen av de utfordringene som ble diskutert

6. En viktig struktur kan være å åpne for at fagarbeidere med fagbrev får tilgang til universitetene. Dersom det er behov, kan universiteter og høyskoler lage forkurs. Akademikere må kunne få samme tilgang til å bli fagarbeidere ved å søke om lærlingeplass i bedrifter.
7. For å skape tilhørighet kan det se ut til at valgfriheten på studiespesialiserende må begrenses. Kanskje er det viktigere å legge til rette for å styrke det relasjonelle forholdet mellom lærere og elevene, og mellom elevene. Det har jo vist seg å være det viktigst for trivsel og læring jf Hattie med fl.

Etter å ha deltatt på denne samlingen, og med god kjennskap til mange skolars kulturer, tror jeg det ennå vil ta lang tid før skolen har utviklet seg til en skole for alle. Innspillene som kom, tyder også på det. Etter mange års erfaring med ungdommer som skolen ikke greier å legge til rette for, har jeg kommet til at vi må akseptere at selv om Norge har gode skoler, ser det ut til at noen ungdommer har behov for andre måter å lære på i mindre og tettere læringsarenaer. Kanskje det vil forbli sånn og kanskje er det et gode at alle ikke er like. Det viktigste vi kan gjøre er å skape holdninger til at alle utdanningsprogram er viktige og må ha A-status. Alternative læringsarenaer i bedrifter og skoler, eller som UngInvest AIB, egne tiltak, må ha A-status. **Vi må sette pris på forskjelligheten og legge til rette for å utløse alle ungdommenes potensial, ikke skape vinnere og tapere.** Vi må slutte å snakke om *de sterke og svake*. Ungdommer som betraktes som faglig svake, er ofte veldig sterke. De har stått i utfordringer ingen ønsker dem, og enda står de oppreist og har håp om ei bedre framtid. De har erfaringer samfunnet har bruk for. I stedet for å «skyld på» ungdommenes motivasjon og læringsgrunnlag, må vi finne nye veier for at de skal lære så mye som mulig. Da kan vi benytte de viktige erfaringene de sitter på. Samfunnet har bruk for alle ungdommene. Vi må nok tørre å tenke annerledes om mye av det vi tar for gitt og som opprettholder mønstrene i og resultatene utdanningssystemet gir.

Ingebjørg Mæland, UngInvest AIB